

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Karla Šimky, JUDr. Jaroslava Hubáčka, JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Jana Passera v právní věci žalobce: **A. P.,** zastoupen JUDr. Michalem Vihanem, advokátem se sídlem Školní 2, Teplice, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 28. 2. 2011, č. j. 16 Az 10/2010 – 25,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 28. 2. 2011, č. j. 16 Az 10/2010 - 25, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Krajský soud v Ústí nad Labem rozsudkem ze dne ze dne 28. 2. 2011, č. j. 16 Az 10/2010 - 25, zamítl žalobu podanou žalobcem (dále jen „stěžovatel“) proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 31. 8. 2010, č. j. OAM-3097/VL-07-ZA14-PD3-2004, kterým byla zamítnuta žádost stěžovatele o prodloužení doplňkové ochrany a doplňková ochrana udělená podle § 14a zákona č. 325/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o azylu“) nebyla prodloužena z důvodu podle § 17a odst. 1 písm. a) zákona o azylu. V odůvodnění rozsudku krajský soud uvedl, že ministerstvo při posuzování žádosti stěžovatele o prodloužení doplňkové ochrany vycházelo z aktuálních informací. Z informace MZV č. j. 116621/2009-LPTP ze dne 22. 9. 2009 ve věci aktuální politické situace v Bělorusku, která se dále týkala i problematiky výjezdu ze země, zákona č. 71-3 ze dne 15. 12. 2005 o „Zpřísnění odpovědnosti za činy namířené proti člověku a společenské bezpečnosti“, trestního zákoníku č. 369-1 a situace neúspěšných žadatelů o azyl, vyplývá, že článek trestního zákoníku – poškozování dobrého jména Běloruska – nebyl vůči neúspěšným žadatelům o azyl ani vůči komukoliv jinému uplatněn. Takový trest by zcela jistě neunikl pozornosti minimálně domácích lidsko-právních organizací, tudíž lze takové případy téměř jistě

vyloučit. Postihování členů rodin v Bělorusku je výjimečné, pouze v rovině zaměstnání nebo studia na státní škole, a týká se jen nejvyšších politických kruhů opozice. Krajský soud tak dospěl k závěru, že okolnosti, které vedly k udělení doplňkové ochrany zanikly nebo se změnily do té míry, že již doplňkové ochrany není zapotřebí. Stěžovatel věrohodně nedoložil svoji předchozí činnost v Bělorusku, díky které se cítí pronásledován tak, aby ministerstvo mohlo prostřednictvím zastupitelského úřadu v Minsku tyto údaje alespoň rámcově ověřit.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu uvedeného v ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. V kasační stížnosti poukázal na to, že v průběhu řízení předložil dostatečné důkazy o tom, že v Bělorusku dlouhodobě dochází k závažnému porušování lidských práv orgány veřejné moci. Toto jednání běloruských orgánů směřuje zejména proti osobám projevujícím nesouhlas se současným režimem prezidenta Lukašenka. Mezi tyto osoby patří i stěžovatel. Ministerstvo i krajský soud pochybily, pokud ust. § 17a odst. 1 písm. a) zákona o azylu neinterpretovaly ve spojení s odst. 2 tohoto ustanovení, které stanoví povinnost přihlížet k tomu, zda změna okolností je tak významné a trvalé povahy, že osobě mající nárok na doplňkovou ochranu již nehrozí, že utrpí vážnou újmu. Citovaná ustanovení není podle stěžovatele možné vykládat extenzivně. Ne každá změna poměrů v zemi původu automaticky umožňuje aplikaci ust. § 17a odst. 1 písm. a) zákona o azylu. Trvalost a významnost změn je nutné hodnotit s časovým odstupem a posuzovat vždy i individuální situaci žadatele. Ministerstvo nedostálo požadavku vyplývajícího z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2008, č. j. 5 Azs 55/2008 – 71, v němž jsou stanovena pravidla, která je nutné dodržovat při používání informací o zemích původu. Ministerstvo tak porušilo ust. § 50 odst. 4 zákona č. 500/2004, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „správní řád“), když pečlivě nepřihlédlo ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, tj. zejména k obavě stěžovatele z nezákonných represí, uvěznění včetně hrozby mučení či jiného nelidského zacházení. Za situace, kdy prezident Lukašenko je u moci od roku 1994, tj. přibližně 17 let, není možné očekávat, že se z tohoto režimu během několika měsíců stane demokracie a že režim opět nezačne porušovat občanská práva, což se ostatně v posledních měsících stalo. Snaha o zavedené demokratických poměrů v zemi je pouze formální deklarací prezidenta Lukašenka. Stěžovatel dále shrnul důvody, jež ho přiměly opustit svoji vlast – byl zbit příslušníky policie za vyvěšení zakázané běloruské vlajky, přes hrozbu postihu pokračoval v opoziční činnosti zejména tím, že psal protirežimní básně a roznášel je do schránek. V případě návratu je připraven pokračovat v protirežimních aktivitách, jeho literární forma protestu v Bělorusku svým účelem směřovala proti režimu prezidenta Lukašenka. Stěžovatelovy aktivity - psaní protirežimních básní a jejich distribuce – jsou opoziční aktivitou, za kterou mu hrozí nezákonné represe. Vzhledem k uvedenému stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Ministerstvo ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedlo, že své rozhodnutí ve věci doplňkové ochrany považuje za řádně a podrobně odůvodněno, okolnosti, které vedly k udělení doplňkové ochrany, zanikly nebo se změnily do té míry, že této formy ochrany není již zapotřebí. V daném případě jde o změny okolností trvalé a významné povahy, neboť stěžovatel neuvedl žádnou skutečnost, na základě které by ministerstvo mohlo dojít k opačnému závěru. Ani předložená potvrzení o spolupráci s různými organizacemi v České republice, která byla podložena články v médiích, ve kterých se navíc hovoří o

stěžovatelově návštěvě Běloruska, nijak neopodstatňují prodloužení doplňkové ochrany. Vzhledem k uvedenému ministerstvo navrhlo zamítnutí kasační stížnosti .

Nejvyšší správní soud, po konstatování přípustnosti kasační stížnosti, se ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. dále zabýval tím, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by totiž tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Kasační stížnost ve věcech azylu může být přijata k věcnému projednání jen tehdy, jestliže přesahuje vlastní zájmy stěžovatele a rozhodování o ní umožní Nejvyššímu správnímu soudu zároveň plnit obecnější sjednocující funkci v systému správního soudnictví. K tomu dochází v případě, že důvodem podání kasační stížnosti je „*...natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To prakticky znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti soudů.*“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006 č. j. 1 Azs 13/2006 – 41, dostupný na www.nssoud.cz). Takovým případem může být také situace, kdy krajský soud nerespektoval ustálenou judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, či hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Nejvyšší správní soud také již dříve judikoval, že „*institut nepřijatelnosti ve smyslu § 104a s. ř. s. nelze vykládat tak, že není důvodu považovat za přijatelnou kasační stížnost opřenou o – per se důvodné – námitky proti procesnímu pochybení krajského soudu, jestliže podle obsahu spisu lze s vysokou mírou pravděpodobnosti mít za to, že i kdyby k tomuto procesnímu pochybení nedošlo, rozhodnutí ve stěžovatelově věci by nebylo pro něho příznivější*“ (podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2007, č. j. 2 Azs 137/2006 - 67, publ. pod č. 1219/2007 Sb. NSS, dostupný na www.nssoud.cz).

Výše vyslovený závěr lze aplikovat i na danou věc. Krajský soud totiž tím, že aproboval nesprávný výklad ustanovení o důvodech pro neprodloužení doplňkové ochrany a nesprávnou úvahou o tom, které skutečnosti jsou rozhodné pro takové posouzení, nesprávně vyložil otázku azylového práva objevující se ve vícero obdobných případech a navíc významně zasáhl do subjektivních práv stěžovatele. Proto Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost přijatelnou.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ust. § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a přitom sám shledal vady uvedené v odstavci 3, k nimž musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Běloruský režim představuje konsolidovaný nedemokratický autoritářský režim, jehož legitimita je do značné míry odvozena od mentality běloruské veřejnosti. Jedna z nejaktuálnějších studií běloruského režimu (dostupná na http://www.cepsr.com/clanek.php?ID=249) označuje mentalitu běloruské veřejnosti za „sovětskou“ mentalitu totalitního typu (Hlaváček, P. – Holzer, J.: Lukašenskovo

Bělorusko. Případová studie nedemokratického režimu. Středoevropské politické studie, roč. VII, č. 4, str. 424). Autoři studie poukazují na to, že režim nepraktikuje oficiální ideologii snažící se postihnout celou společnost (viz tamtéž, str. 419). Bezpečnostní složky běloruského režimu se zaměřují na představitele opozice, oponenty či osoby, které nějakým způsobem aktivněji vystupují vůči režimu a jsou schopny narušit či zpochybňovat legitimitu prezidentské moci, což vyplývá i z veřejné dostupných informací a zpráv o zemi původu, jež jsou součástí správního spisu. Je proto více než pravděpodobné, že na činnost protirežimně a nábožensky působícího literáta se mohou běloruské státní orgány zaměřit a taková osoba se z dobrých důvodů může obávat možných zásahů těchto orgánů více než běžný politicky a nábožensky pasivní a literárně se neprojevující občan.

Opatření běloruských orgánů proti stěžovateli, který byl aktivní v protirežimních aktivitách, ministerstvo v průběhu správního řízení nijak nezpochybnilo, což vyplývá z jeho rozhodnutí ze dne 16. 11. 2006, č. j. OAM-3097/VL-07-L06-2004, jež je součástí správního spisu. V této souvislosti není zřejmé, z jakého důvodu krajský soud dospěl k závěru, že stěžovatel věrohodně nedoložil svoji činnost, neboť tato úvaha neodpovídá skutečnostem, jež vyplývají z rozhodnutí ministerstva, a jde nad rámec posuzování zákonnosti rozhodnutí o neprodloužení doplňkové ochrany stěžovateli. Jakkoli by stěžovatelem zmiňovaná opatření běloruských orgánů vůči jeho osobě mohla být součástí systematických nástrojů pronásledování pro příslušnost k intelektuální, resp. náboženské, opozici (mezi něž zcela jistě patří i tlak na opuštění vlasti), stěžovateli nebyla rozhodnutím ministerstva ze dne 16. 11. 2006, č. j. OAM-3097/VL-07-L06-2004 udělena mezinárodní ochrana ve smyslu ust. § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu, ale byla mu udělena doplňková ochrana ve smyslu ust. § 14a zákona o azylu. Ze správního spisu není patrné, že by stěžovatel proti tomuto rozhodnutí podal žalobu k soudu.

V souvislosti s neprodloužením doplňkové ochrany stěžovatel v kasační stížnosti namítal nesprávné posouzení právní otázky, zda v jeho případě došlo k změně okolností, pro něž mu byla doplňková ochrana udělena, a uvádí, že jeho opoziční literární činnost bude důvodem represe ze strany Běloruského režimu a ze strachu před opatřeními, která mu v Bělorusku hrozila, raději svoji vlast opustil.

Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu platí, se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

Podle § 14a odst. 2 zákona o azylu se za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

Ministerstvo v rozhodnutí ze dne 16. 11. 2006, č. j. OAM-3097/VL-07-L06-2004 odůvodnilo udělení doplňkové ochrany tak, že „*Při hodnocení, zda žadatel splňuje důvody k udělení doplňkové ochrany, vycházel správní orgán ze zprávy Ministerstva zahraničí USA o dodržování lidských práv v Bělorusku ze rok 2005, Informace OAMP, Bělorusko ze dne 20. 1. 2006, Informace Člověka v tísni č.j. OAM-166-34/2006 ze dne 10. 7. 2006 a Informace International Helsinki Federation for Human Rights, Bělorusko, Výroční zpráva za rok 2005. Správní orgán posoudil výpověď žadatele o jeho činnosti ve vlasti a zhodnotil rizika jeho nuceného návratu na podkladě výše uvedených informací. Po zhodnocení konkrétního případu žadatele shledal u žadatele skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1a odst. 2 zákona o azylu, v platném znění. Správní orgán proto výše jmenovanému doplňkovou ochranu uděluje*“. Z hledisek skutkových tedy byl v citovaném rozhodnutí, akceptován ve své podstatě příběh stěžovatele, že byl v Bělorusku literárně činný tak, že jeho samizdatem šířené básně (a možná i některé oficiálně publikované texty) mohly vzbudit jistou nevoli tamního režimu. Ministerstvo stěžovateli uvěřilo také v tom, že se stal obětí jednorázové policejní represe běloruského režimu poté, co ve svém bytě vyvěsil z okna původní, a nikoli oficiální, běloruskou vlajku. Ministerstvo mu však nepovažovalo intenzitu hrozeb vycházejících z výše popsaných kroků běloruského režimu za takovou, aby odůvodňovala poskytnutí mezinárodní ochrany ve formě azylu. Jestliže mu však poskytlo doplňkovou ochranu a v rovině skutkové ve svém rozhodnutí poskytnutí této formy mezinárodní ochrany neopřelo o žádné další než výše uvedené skutečnosti, nutno mít za to, že právě ony byly důvodem pro poskytnutí doplňkové ochrany. Obava, že na stěžovatele může případně dopadnout zákon Běloruské republiky č. 71-3 či ustanovení o trestním postihu diskreditace Běloruska v cizině, byly správním orgánem naopak výslovně odmítnuty jako neopodstatněné v případě stěžovatele, který, jakkoli byl v určité míře osobou veřejnosti známou, nepatřil ke špičkám běloruské opozice, takže nebylo možno předpokládat, že by o něho běloruské státní orgány projevily takový zájem, že by měl povahu skutečného azylově relevantního pronásledování.

Z kusého a v řadě ohledů mezerovitého odůvodnění důvodů udělení doplňkové ochrany, tak nelze zjistit nic jiného než to, že za obecných politických podmínek panujících v Bělorusku v době rozhodování o udělení doplňkové ochrany (tj. v polovině listopadu 2006) bylo stěžovateli jako víceméně nevýznamnému, avšak přesto v určité míře veřejně známému literátovi projevujícímu určité opoziční postoje vůči běloruskému autoritářskému režimu, třeba udělit určitou, byť nikoli nejvyšší, formu mezinárodní ochrany. Ministerstvo tedy nutně muselo mít za to, že stěžovateli hrozila vážná újma z některých z důvodů specifikovaných v § 14a odst. 2 zákona o azylu. Toto ostatně ministerstvo na str. 4 svého rozhodnutí o udělení doplňkové ochrany v obecné rovině uvádí; opomnělo však uvést konkrétní skutkové důvody, pro které tak usoudilo.

Takový, poněkud neurčitý, výchozí rámec důvodů pro poskytnutí doplňkové ochrany determinuje i případnou možnost jejího neprodloužení, přesněji řečeno „odejmutí“. Podle § 17a odst. 1 písm. a) zákona o azylu, který byl ve vztahu ke stěžovateli aplikován, se doplňková ochrana udělená podle § 14a odejme, pokud okolnosti, které vedly k udělení doplňkové ochrany, zanikly nebo se změnily do té míry, že již doplňkové ochrany není zapotřebí. Podle odst. 2 citovaného ustanovení se při posuzování důvodů uvedených v odstavci 1 ministerstvo přihlédne k tomu, zda změna okolností je tak významné a trvalé povahy, že osobě mající nárok na doplňkovou ochranu již nehrozí nebezpečí, že utrpí vážnou újmu. To tedy znamená, že odejmutí doplňkové ochrany je

možné jen a pouze tehdy, došlo-li ke kvalifikované změně, resp. úplnému zániku, těch okolností, které vedly k udělení doplňkové ochrany. V případě stěžovatele tak bylo možno doplňkovou ochranu odejmout jen tehdy, pokud se oproti stavu v listopadu 2006 obecné politické poměry v Bělorusku změnily, a to natolik trvale a v takové míře, že mu jako literátovi projevujícímu jisté opoziční aktivity už žádná vážná újma nehrozila.

V rozhodnutí ze dne 28. 7. 2008, č. j. OAM-3097/VL-07-L06-PD1-2004, kterým doplňkovou ochranu stěžovatele prodloužilo o 12 měsíců, ministerstvo uvedlo, že s ohledem na to, že z informací ČTK, ani dalších informací nevyplývá, že by v Bělorusku došlo k podstatné změně situace s ohledem na potíže žadatele, považovalo za nadbytečné provedení pohovoru a žádosti stěžovatele v plném rozsahu vyhovělo. Taktéž v rozhodnutí ze dne 29. 7. 2009, č. j. OAM-3097/VL-07-PA03-PD2-2004, E.č. V051351, shledalo, že důvody doplňkové ochrany nadále trvají, a prodloužilo udělení doplňkové ochrany o 12 měsíců.

V rozhodnutí ze dne 31. 8. 2010, č. j. OAM-3097/VL-07-ZA14-PD3-2004, E.č. V051351, kterým byla zamítnuta žádost stěžovatele o prodloužení doplňkové ochrany a doplňková ochrana nebyla prodloužena, ministerstvo uvedlo, že důvody, pro něž byla doplňková ochrana udělena, již neshledalo. Žádost posuzovalo na pozadí informací, které si k tomuto účelu opatřilo, tedy Zprávy Člověka v tísni, o.p.s. – Přehled politických událostí v Bělorusku – červen 2009, Informace MZV č.j. 116621/2009-LPTP ze dne 22. 9. 2009, k č. j. MV-56112-1/OAM-2009, a informací z Databanky ČTK – Bělorusko. Z citovaných materiálů vyplynulo, že zastupitelskému úřadu nejsou známy případy aplikace čl. 369-1 trestního zákona, týkající se diskreditace Běloruské republiky, v posledním období. Běloruské úřady v zásadě tolerují nelegální pobyt svých státních příslušníků v zahraničí. Ministerstvo vyloučilo možnost, že by stěžovateli nebezpečí vážné újmy, tedy jeho případné uvěznění v souvislosti s pobytem a žádostí o azyl v zahraničí. Samotný pobyt osoby mimo zemi není v případě Běloruska ničím výjimečným. Ze zprávy Člověka v tísni z června roku 2009 je dle ministerstva zřejmé, že Běloruská republika má zájem na prohlubování vtahů s Evropskou unií, z čehož plyne nutnost zahájení demokratických reforem. Z uvedených informací o Bělorusku však ani v nejmenším neplyne, že by v této zemi oproti listopadu 2006 došlo ke vskutku významné změně obecných politických poměrů. To, že se nepotvrdily určité počáteční obavy, že proti navrátivším se žadatelům o azyl může být použita zpřísněná trestní legislativa z roku 2005 či legislativa postihující tzv. diskreditaci Běloruska v cizině, ještě neznamená, že došlo k podstatné změně obecných politických poměrů, zejména pak takové, která by již nadále činila zbytečnými obavy běžných opozičních literátů z postihu režimem za jejich literární činnost či jiné sporadické opoziční aktivity. Nic takového v řízení před ministerstvem nebylo prokázáno. Naopak, základní podstata běloruského režimu zůstává stejná, i nadále jde o autoritářský režim používající represe vůči opozičním aktivistům. Z úvahy, že kvůli potřebě prohloubení vztahů s Evropskou unií vyvstává v Bělorusku potřeba demokratických reforem, ještě ani v nejmenším neplyne, že k takovýmto reformám vskutku dochází a že mají takovou intenzitu, aby obavy běžných protirežimních aktivistů z represí učinily neopodstatněnými. Dlužno podotknout, že rozhodnutí ministerstva, kterým byla stěžovateli udělena doplňková ochrana, na něho nehledí jako na běžného anonymního a v zásadě nepolitického uprchlíka z Běloruska, nýbrž jako na v určité míře

veřejně známého literáta a příležitostného opozičního aktivistu, jenž byl vystaven jistým sporadickým represím.

Krajský soud v odůvodnění svého rozsudku uvedl, že okolnosti se v případě stěžovatel „změnily nebo zanikly“ proto, že ze zpráv ze země původu vyplývá, že navrátivší neúspěšní žadatelé o azyl nejsou vystaveni žádným represivním opatřením běloruského režimu a že stěžovatel věrohodně nedoložil svoji předchozí činnost. Tyto úvahy krajského soudu jsou jednak nepřesné, neboť krajský soud si musel postavit na jisto, která ze dvou v zákoně uvedených alternativ podle jeho názoru nastala – zda kvalifikovaná změna okolností, jež vedly k udělení doplňkové ochrany, anebo jejich úplný zánik; to však neučinil. Navíc jeho úvahy nemají (stejně jako úvahy ministerstva v žalobou napadeném rozhodnutí) oporu ve správním spise, neboť – jak již shora vyloženo – v něm ani v nejhrubších rysech nelze nalézt krajským soudem uváděný důvod, pro nějž byla doplňková ochrana stěžovateli udělena. Z rozhodnutí ministerstva ze dne 16. 11. 2006, č. j. OAM-3097/VL-07-L06-2004, nelze seznat žádnou úvahu, z níž by plynulo, že důvodem pro udělení doplňkové ochrany byly krajským soudem uváděné souvislosti týkající se aplikace ustanovení zpřísněné legislativy z roku 2005 či trestního zákona Běloruské republiky vůči navrátivším se neúspěšným žadatelům o azyl. Tento „důvod“ se poprvé vyskytuje až v napadeném rozhodnutí, kterým doplňková ochrana nebyla prodloužena. To se však mělo přezkoumatelně zabývat poněkud jinými skutkovými důvody, a sice tím, zda, v jaké míře a nakolik trvale došlo v Bělorusku ke změně obecných politických poměrů. Navíc nebylo na místě, aby krajský soud opětovně přezkoumával právní a skutkové otázky, které byly posouzeny v rozhodnutí o neudělení azylu a udělení doplňkové ochrany. Krajský soud totiž v posledním odstavci na str. 4 rozsudku vyslovil závěr, že stěžovatel věrohodně nedoložil svoji opoziční činnost v Bělorusku. To je však v rozporu se závěry vyslovenými v rozhodnutí o neudělení azylu a poskytnutí doplňkové ochrany. Ministerstvo v něm neshledalo příběh stěžovatele nevěrohodným, pouze dospělo k závěru, že jeho postih běloruským režimem nebyl natolik intenzívní a systematický, aby to odůvodnilo udělení azylu, ale poskytlo mu doplňkovou ochranu. Za situace, kdy jsou otázky „původní“ existence důvodů k poskytnutí doplňkové ochrany pravomocně vyřešeny se závěrem, že stěžovateli je poskytnuta, nepřipadá při posuzování rozhodnutí o jejím prodloužení či odejmutí v úvahu provést jakousi revizi těchto důvodů. To by bylo možno pouze odstraněním či změnou příslušného původního rozhodnutí, ne však náhradou původních důvodů důvody jinými v rozhodnutí o prodloužení či odejmutí doplňkové ochrany. Přitom z napadeného rozhodnutí ministerstva není zřejmé, zda a případně nakolik se vzhledem ke konkrétní specifické situaci stěžovatele jako v určité míře veřejně známého literáta a příležitostného opozičního aktivistu, jenž byl vystaven jistým sporadickým represím, změnily obecné politické poměry v Bělorusku oproti době, kdy mu byla poskytnuta doplňková ochrana.

Stěžovatel v žalobě také poukazoval na aktuální zprávy organizace Člověk v tísni ve vztahu k situaci v Bělorusku ze dne 13. 8. 2010 a uváděl, že běloruský režim je tolerantní k migrantům ekonomickým, ale nikoliv politickým, přičemž sebe považuje za emigranta politického, za řadového opozičního aktivistu (jakéhosi „pěšáka demokracie“). Krajský soud se však k této žalobní námitce nijak nevyjádřil. Závěr, že Nejvyšší správní soud opakovaně judikoval, že není-li z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě

a proč žalobní námitky účastníka považuje za nedůvodné nebo vyvrácené, nutno pokládat takové rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. zejména tehdy, jde-li o právní argumentaci, na níž je postaven základ žaloby (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS, a také rozsudek ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, www.nssoud.cz).

Kasační stížnost je tedy důvodná jednak podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť krajský soud aprobováním rozhodnutí ministerstva nesprávně posoudil právní otázku, jaké skutečnosti jsou rozhodné pro posouzení, v čem se musely změnit poměry v Bělorusku, aby bylo možno stěžovateli odejmout doplňkovou ochranu, a jednak podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť rozsudek krajského soudu je ve výše uvedeném rozsahu nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů.

Nejvyšší správní soud proto napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 věta první s. ř. s.). Ve věci rozhodl v souladu s § 109 odst. 1 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

V dalším řízení je krajský soud vázán právním názorem, který je vysloven v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. června 2011

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu